

روش های تدریس موثر در آموزش تاریخ

مهدی بابایی، محمد حسن بابایی

کارشناسی ارشد، آموزش و بهسازی منابع انسانی دانشگاه آزاد اسلامی زنجان

اداره آموزش و پرورش شهرستان ماهنشان

Ma.hd8683@gmail.com

09905802587

آموزگار

اداره آموزش و پرورش شهرستان زنجان

mmdhasnbabaei@gmail.com

09960777032

چکیده :

یکی از درس های مهم در نظام آموزشی هر کشور از جمله ایران درس تاریخ است. تاریخ هر ملتی نمادی از هویت آن ملت است که در شکل گیری شخصیت و هویت جوانانش نقش اساسی دارد. ملتی که به تاریخ خود بها دهد و جوانان را با فرهنگ و تمدن خود آشنا کند بی شک در مواجهه با تهدیدها و تهاجم های فرهنگی رنگ و بوی خود را نمی بازد. در نظام های آموزشی جدید، واقع بینی و پرورش ذهن فراگیران با عینیت های پیرامون از دغدغه های اصلی مسئولین آموزشی کشورهاست. از آنجایی که تاریخ به عنوان یکی از رشته های علوم انسانی به بررسی کارکردهای اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و..... جوامع گذشته می پردازد. هدف از آن مرور گذشته و شناخت سطحی رویدادها، بلکه نگاه علمی داشتن در تاریخ همانا تحلیل رویدادها و بررسی برآیند و تاثیر آن در زندگی امروز ماست. به عبارتی عینیت بخشیدن به رویدادهای تاریخی با تکیه بر اسناد و مدارک تاریخی، به تحلیلگر تاریخ افق دیدی می یخشد که در نهایت وابستگی تمامی معارف بشری را به شناخت تاریخ و همچنین شناخت زیرساختهای مربوط به آن را ضروری می بیند. کتب تاریخ مهمترین منبع برای آشنایی جوانان با تاریخ است. از طرفی مبحث دیگر روش های تدریس یک بخش تفکیک ناپذیر در حرفه معلمی است. اما به نظر می رسد در کنار تمام متغیر، و عوامل ذیربط، یکی از دلایل غیر اثر بخش بودن آموزش محتوای آموزشی در مدارس خاصه آموزش تاریخ استفاده بیش از حد و مکرر روش های سنتی (سخنرانی، توضیحی و...) است. در این مقاله که با روش کتابخانه ای - مروری تدوین شده است، ضمن نقد روش های سنتی تدریس (یک طرفه بودن تدریس، تاکید بر حفظ متون نه یادگیری آن، فعال مطلق بودن معلم، و شنونده تمام بودن دانش آموزان و...) دو مورد از مهمترین روش های تدریس اثر بخش درس تاریخ یعنی تدریس تلفیقی و تدریس الکترونیکی را بیان خواهیم نمود. در این مقاله در تحلیل روش تدریس تلفیقی به مواردی همچون ضرورت این نوع تدریس و تقسیم بندی انواع آن، نحوه ارزشیابی و اهداف این نوع تدریس خواهیم پرداخت. در تحلیل تدریس الکترونیکی به موارد مهمی همچون منابع تدریس، معایب و مزایا و تفاوت ها و شباهت های آن با تدریس تلفیقی می پردازیم.

واژگان کلیدی : آموزش تاریخ، تدریس اثربخش، تدریس تلفیقی، تدریس الکترونیکی.

مقدمه

آموزش و پرورش به عنوان یک سازمان مؤثر در پیشرفت اقتصادی و اجتماعی یک جامعه نقش فعال دارد و تحقق نقش آن به وسیله مواد درسی مختلفی که در دوره های ابتدایی، متوسطه و آموزش عالی برای فراگیران در نظر گرفته شده است، امکان پذیر می شود و یکی از مواد درسی « تاریخ » است، از قرون گذشته تا به امروز برای تدریس تاریخ از روش های مختلف تدریس استفاده می شده است؛ از قدیم ترین روش یعنی روش تدریس - سخنرانی تا سایر روش های مدرن امروزی که بر پایه پیشرفت تکنولوژی بنا شده اند. شناخت و آگاهی مدرسان از نظریه های یادگیری و الگوهای تدریس اهمیت ویژه ای دارد، زیرا امکان آموزشی جایگاهی برای هدایت، نظارت و یادگیری هستند و معلم چون راهنما، ناظر و سازمان دهنده است. معلم افزون بر آگاهی های لازم در زمینه ماده درسی، باید درباره ی شیوه های طراحی آموزشی و ارزشیابی آن نیز دانش و مهارت کافی داشته باشد (اکبری شلدره ای، ۱۳۸۹). اهمیت و ثمر بخشی روشهای تدریس و یادگیری بهتر همواره مورد نظر دانشمندان و محققین علوم تربیتی بوده است. تاریخچه مطالعات نشان می دهد روش های تدریس چه در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و چه در ایجاد انگیزه و رضایت خاطر، پرورش شخصیت و رشد خلاقیت آنان موثر است، وظیفه ی معلمان در فرآیند تدریس تنها انتقال واقعیت های علمی به دانش آموزان نیست بلکه باید موقعیت و شرایط مطلوب یادگیری را فراهم نمایند و چگونه اندیشیدن و چگونه آموختن را به شاگردان بیاموزند. روشهای تدریس به منزله روشنایی های متفاوتی هستند که هر کدام بردشان تا شعاع خاص را در بر می گیرند. البته باید اذعان نمود که هر یک از روشنایی های فوق در ارتباط با موقعیت های مختلف از کارایی ویژه ای برخوردار هستند، به عبارت دیگر هر یک در جای خویشتن مثمرتر هستند. (قورچیان، ۱۳۷۹). یکی از اصلی ترین نقش ها و کارکردهای نهاد آموزش و نظام آموزش و پرورش، هویت بخشی به نسل جدید است. و تاریخ نیز به صورت خاص نقش حساسی در شکل دادن به هویت ملی هر ملت دارد، ریشه های هویت یک ملت در تاریخ آن است. می توان مدعی شد که مرتبط ترین کتب درسی با مبحث هویت فردی و هویت اجتماعی کتب تاریخ می باشد. کتب تاریخ نقش تعیین کننده ای در شکل دهی هویت فردی و هویت اجتماعی دارد. امروزه شیوه های نوین و فعال توجه مسئولان و دبیران را به خود جلب کرده است. در این شیوه ها فراگیر و علایق و توانمندی های او در مرکز توجه قرار دارد و معلم تلاش می کند تا توانایی فراگیران را در مهارت های گوش دادن، گفتن، خواندن، نوشتن، استدلال، مقایسه، تطبیق، تجزیه و تحلیل، سازندگی و خلاقیت تقویت کند و با توجه به این موضوع محتوای درسی را در کلاس ارائه می دهد (اکبری شلدره ای، ۱۳۸۱).

بیان مسئله

با نگاهی به نظام تعلیم و تربیت در ایران ملاحظه می گردد که علی رغم برداشته شدن گام هایی پراکنده، متأسفانه با وضعیت مطلوب، شکاف عمیقی داشته و ایجاد نوآوری در ساختار و فرایندهای آن ضروری به نظر می رسد. آشنایی معلمان با فنون و روش های نوین تدریس و بهره گیری از آن ها در امر آموزش می تواند گامی مؤثر برای تغییر در رویکردهای سنتی آموزش و پرورش باشد. مبحث الگوها و روش تدریس یک بخش تفکیک ناپذیر در حرفه معلمی است و پس از ایجاد اعتماد در برقراری ارتباط که مهمترین بخش انتقال مطالب درس است تاثیر به سزایی دارد. با نگاهی به سیر پیدایش و کاربرد نسل نخستین روش ها و الگوهای تدریس نظیر سخنرانی، توضیح و... متوجه می شویم که این روش ها برای مدت زمان طولانی روش های پر کاربرد در عرصه آموزش و پرورش بوده اند اما با گذشت زمان و تحولات اجتماعی و نیز ضرورت توجه و خلق روش های نو، به مرور زمان روش های سنتی از سوی صاحب نظران تعلیم و تربیت در معرض نقد های گوناگون قرار گرفتند. روشهای تدریس سنتی که مشخصه اصلی آن اقتدار معلم و معلم محور بودن و نیز باور بر این اصل است که معلم عامل اصلی انتقال دانش به دانش آموزانی است که آماده پذیرش آن هستند، امروزه دیگر برای آموزشهای همگانی کارآمد مفید نیستند. از عمده ترین نقد هایی که می توان وارد ساخت: غیر منعطف بودن، ایستا و غیر پویا بودن، فعال مطلق بودن معلم در اجرای آن ها و در کلاس درس، معلم به مثابه انتقال دهنده اطلاعات، انباشته شدن ذهن دانش آموزان از انبوهی از اطلاعات و دانستنی های غیر کاربردی و غیر ضروری، معلم مسئول اصلی آموزش بوده و مستمع بودن افراطی دانش آموزان و... می باشد. علاوه بر آن تاکید بیش از اندازه بر حفظ متون کتاب درسی یا تاکید بر تدریس دقیق از کتاب و عدم استفاده از منابع دیگر باعث کاهش علاقه دانش آموزان به مباحث تاریخی می شود. در نقطه مقابل این نوع روش تدریس، روش تدریس های نوین بر پایه تکنولوژی قرار می گیرد که از حدود سه دهه پیش مورد توجه جدی صاحب نظران و پژوهشگران عرصه تعلیم و تربیت قرار گرفت. روش تدریس های نوین در واقع نوعی از روش تدریس

هایی است که در آن مدرس با استفاده از تکنولوژی های امروزه به امر تدریس می پردازد و در این نوع روش تدریس در برخی از مواقع حتی نیازی به وجود کلاس درس نیاز و تمام فعالیت های یادگیری و یاد دهی بر بستر فضای مجازی صورت می گیرد . به عبارت دیگر علاوه بر اینکه دانش آموز استرس کلاس درس را ندارند و آمادگی بیشتری برای یادگیری دارند ،مدرس نیز می تواند به اقتضای درس از امکانات متنوع فضای اینترنت بهره برد . روش های تدریس اثر بخش به سبب برخورداری از مزایایی همچون انفرادی کردن آموزش ،توجه به علایق فردی ، رشد تفکر انتقادی و قدرت استدلال ،در حال حاضر رایج ترین روش ها در نظام آموزش و پرورش و آموزش عالی هستند.(اصلاحی،رفاعی و جعفری،۱۳۹۷). بیا توجه به نقدها و توضیحاتی که بیان کردیم می توان گفت مسئله ما این است که علی رغم اینکه دیدگاه های جدید یاددهی یادگیری بر استفاده از روش های نوین تدریس و تاکید بر نقش فعال یادگیرنده تاکید می کنند ولی شواهد میدانی و یافته های پژوهشی متعدد نشان می دهد که هنوز در بسیاری از موارد ، روش های یکطرفه ،سنتی و کلاسیک مانند سخنرانی و توضیح،مهمترین و رایجترین روش تدریس و یاد دهی در مدارس کشور و نظام آموزشی ما می باشد.لذا ضرورت دارد معلمان ضمن آشنایی با روش ها و الگو های جدید تدریس،روش های نوین تدریس را برای آموزش تاریخ با تاکید بر یادگیری دانش آموزان نه فقط حفظ کردن متن کتاب و ایجاد هویت و عشق علاقه نسبت به هویت خود بهره بگیرند .

مبانی نظری :

امروزه دیدگاه بشر از تدریس صرف در کلاس درس فراتر رفته و رویکردها و گرایش های جدید که حاصل یافته های علوم تربیتی ، روان شناسی ، جامعه شناسی و مدیریت هستند، در عرصه تدریس و معلمی توجه دارد ، این رویکردها سبب می شوند که معلمان با وسعت نظر بیشتری به تدریس و نقش خود بنگرند و با بکار گیری آنها کیفیت یادگیری و رشد همه جانبه دانش آموزان را بهبود بخشند.اهمیت و ثمر بخشی روشهای تدریس و یادگیری بهتر همواره مورد نظر دانشمندان و محققین علوم تربیتی بوده است از آغاز قرن بیستم توسط مومان و لای و سپس کلاپارد، ماریا منتسوری ، جان دیویی ، هربارت ، ثورندایک و همکارانش ودر بسیاری از کشورها مطالعات زیادی به مدت چهل سال در مورد ثمر بخشی میزان روشهای آموزش در کلیه دروس انجام گرفت (افشار، ۱۳۶۸، ص ۱۸۳). تاریخچه مطالعات نشان می دهد روشهای تدریس چه در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و چه در ایجاد انگیزه و رضایت خاطر ، پرورش شخصیت ، رشد خلاقیت آنان موثر است ، وظیفه معلمان در فرآیند تدریس تنها انتقال واقعیت های علمی به دانش آموزان نیست بلکه باید موقعیت و شرایط مطلوب یادگیری را فراهم نمایند و چگونه اندیشیدن و چگونه آموختن را به شاگردان بیاموزند. یعنی کار معلم نه تنها انتقال دانش ، بلکه پرورش توان تفکر منطقی و پرورش شخصیت سالم است و معلمان موفق برای شاگردان خود تنها عرضه کننده مطالب تخصصی نمی باشند بلکه شاگردان خود مطالب شناختی و اجتماعی و نحوه استفاده موثر از آنها را می آموزند ،در آموزش و پرورش نقش نیروی انسانی به خصوص معلم از مهمترین عوامل موثر در رشد و توسعه کیفی و محتوایی تربیت به شمار می آید .(معیری ، ۱۳۷۱، ص ۹۸). تدریس فعالیتی است که در کانون و نقطه تلاقی همه عناصر آموزشی قرار دارد و مهم-ترین عملکرد معلم در کلاس درس محسوب می-شود که زمینه را برای یادگیری فراهم می-سازد. از آنجا که با هر روشی نمی-توان هر موضوعی را تدریس کرد، بنابراین برای تدریس موضوعات گوناگون روش-های تدریس مناسب نیاز است (مرادی و همکاران، ۱۳۹۰). دانش-آموزان با روش-های سنتی به جای تمرکز بر درک مفاهیم و بکارگیری آن-ها، به حفظ طوطی-وار مطالب پرداخته و تنها دریافت کننده اطلاعات از جانب مدرس خواهند بود. چنین دانش-آموزانی تنها به اجرای ناآگاهانه کارهای عادی اکتفا نموده و با موقعیت-های جدید به صورت انفعالی برخورد می-نمایند و هیچ-گونه تلاشی در جهت نوآوری و تفکر بر اساس شناسایی و برآورده ساختن نیازهای موجود نخواهد نمود (حسن-پور دهکردی و همکاران، ۱۳۹۰). به نظر می-رسد روش-های سنتی آموزش، که در حال حاضر اجرا می-شود، پاسخ-گوی حرکت سریع قافله علم و دانش و تغییر مداوم نیازهای جوامع در دنیای امروزه نباشد. کاربرد شیوه-های نوین آموزش به اندازه-ای مهم است که بعضی از صاحب-نظران علوم تربیتی تسلط به روش-های مذکور را با اهمیت-تر از دانش علمی و اطلاعات علمی یک مدرس دانسته-اند (ذوالفقاری و همکاران، ۱۳۸۶). برای تربیت افراد توانمند و فعال باید شرایطی ایجاد شود. از جمله این شرایط توجه به الگوی تدریس برای ارائه آموزش در کلاس برای یادگیرندگان است. بنابراین، توسعه آموزش و ایجاد تحول در آن نیازمند شناخت فرایندآموزش و آگاهی از شیوه-های نوین اجرای آن است (حسن-پور دهکردی و همکاران، ۱۳۹۰).

پیشینه تحقیق :

در زمینه روش های تدریس موثر در آموزش تاریخ تحقیقات چندانی انجام نگردیده است. هر یک از تحقیقات از منظر خاصی به روش های تدریس موثر در آموزش تاریخ پرداخته است. در نتیجه تحقیق زارعی و طوفانی نژاد (۲۰۱۶) نشان داد که میزان یادگیری دانش آموز گروه آزمایش پس از شرکت در دوره آموزش تلفیقی در مقایسه با گروه کنترل به طور معناداری افزایش یافته. از نظر یوسف و همکاران استفاده از آموزش تلفیقی محیطی حمایتی و برانگیزاننده ایجاد می کند. منظور از حمایت جریان یادگیری مبتنی بر کاربرد تکنولوژی در محیط آموزشی استفاده از رویکردهای موثق سازمان دهی شده ایست که اصول یادگیری تلفیقی به صورت الکترونیکی در کنار محیط سنتی بر این اساس تدوین شده است. کوین (coyne) و همکاران در پژوهشی که به منظور بررسی تاثیر محیط های یادگیری تلفیقی بر درک مطلب و یادداری محتوا داشته است به این نتیجه رسیدند که یادگیری تلفیقی یک مدل موثر برای بهبود عملکرد دانشجویان در فرایند یادگیری است. بنابراین استفاده از مدل تلفیقی در یادگیری و یادداری مطالب کمک موثری بوده است. بر اساس یافته های پژوهش مقامی و همکاران استفاده از روش آموزش تلفیقی بر یادگیری مطالب درسی در بین دانشجویان تاثیر معنی داری دارد. از منظر بالو (boelens) و همکاران رویکرد تلفیقی به آموزش و یادگیری الکترونیکی ۴ مؤلفه کلیدی و موثر در فرایند یادگیری و یاد دهی را به ارمغان می آورد ۱- انعطاف پذیری در مشارکت ۲- تعامل بر مبنای شبیه سازی ۳- تسهیل فرایند یادگیری دانش آموز ۴- تدارک فضای یادگیری اثر بخش. اسپانچر (spanjers) و همکاران در تحقیقی دست یافتند که استفاده از روش آموزش تلفیقی سبب تداوم انگیزه یادگیری و پیشرفت تحصیلی است.

یافته های پژوهش

در این بخش با توجه به نقدی که نسبت به روش های سنتی و کلاسیک تدریس نظیر سخنرانی و توضیحی شد که به سبب یک طرفه بودن جریان تدریس و انفعال دانش آموزان، اثربخشی کمتری دارند. دو مورد از مهمترین روش تدریس های نوین و اثر بخش در آموزش و یادگیری تاریخ را بیان می کنیم که عبارتند است:

۱- آموزشی الکترونیکی

۲- آموزش تلفیقی (یادگیری تلفیقی)

آموزش الکترونیکی:

سارا گوری-رزنیبل از دانشگاه آزاد اسرائیل در مقاله تحقیقاتی خود در سال ۲۰۰۵ با عنوان "آموزش از راه دور" و "آموزش الکترونیکی: نه همان چیز" تعریف دقیق آموزش الکترونیکی را با جزئیات بسیار مورد بررسی قرار داد. او آموزش الکترونیکی را به عنوان رسانه الکترونیکی تعریف کرد که برای اهداف مختلف یادگیری از کارکردهای افزودنی کلاس درس معمولی تا جایگزینی آنلاین برای جلسات فیس تو فیس به طور آنلاین استفاده می شود.

کلارک و مایر در مقاله تحقیقاتی خود در سال ۲۰۱۶ "یادگیری الکترونیکی و علم آموزش: دستورالعمل های اثبات شده برای مصرف کنندگان و طراحان یادگیری چند رسانه ای"، آموزش الکترونیکی را به عنوان دستورالعمل هایی که از طریق دستگاه های دیجیتال با هدف حمایت از یادگیری ارائه می شود، تعریف کردند.

آرکورفول و ابیدو در مقاله تحقیقاتی خود در سال ۲۰۱۵ با عنوان «نقش آموزش الکترونیکی، مزایا و معایب پذیرش آن در آموزش عالی»، یادگیری الکترونیکی را استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات برای امکان دسترسی به منابع آموزشی و یادگیری آنلاین تعریف کردند.

راه های یادگیری و آموزش از طریق آموزش الکترونیکی

- امکان مرور درس ها در آموزش الکترونیکی
- داشتن محدودیت به واسطه مسائل کاری و شغلی
- تعهدات خانوادگی (به ویژه والدینی که باید فرزندان خود را از مراکز نگهداری کودکان بگیرند و یا از کودکان بیمار خود مراقبت کنند).
- مشکلات ایاب و ذهاب بعضی از دانش پژوهان برای حضور در کلاس باید مسافت های طولانی طی کنند و زمان زیادی صرف رفت و آمد نمایند.
- دسترسی راحت به دنیای اطلاعات در آموزش الکترونیکی که فقط از راه شبکه اینترنت دست یافتنی است.

• ایجاد صلاحیت های اساسی و مهم از راه بهره وری از محیط سامانه آموزش مجازی
از مصادیق آموزش الکترونیکی می توان به هر کدام یا هر ترکیبی از فعالیتهای زیر اشاره کرد:

- بکارگیری وب بمنظور جایگزینی و یا مکمل کتابخانه
- بکارگیری رسانه الکترونیکی جهت گردآوری و ارائه مطالب یادگیری
- بکارگیری اشتراک الکترونیکی فضاهای یادگیری، محلهای مباحثه و غیره
- بکارگیری شبیه سازی، دنیای مجازی، و غیره
- بکارگیری سنجش و بازخورد الکترونیکی

یادگیری تلفیقی :

یادگیری تلفیقی به معنای ادغام محیط های یادگیری مختلف در یکدیگر است. یادگیری تلفیقی همچنین می تواند به معنای ترکیب روش ها، فنون، یا منابع اطلاعاتی و به کارگیری آنها در یک محیط یادگیری معنی دار، که جنبه تعاملی دوسویه دارد باشد. ایم رویکرد آموزش چهره به چهره را با آموزش به کمک رایانه ترکیب می کند.

آموزش چهره به چهره سنتی در بردارنده تعاملاتی است که بین دانش آموزان و معلمانی که در مکان واحدی هستند اتفاق می افتد، در حالی که آموزش به کمک تکنولوژی از تکنولوژی های اطلاعاتی و ارتباطی برای ایجاد تعامل و تجربه های یادگیری بین معلمان و دانش آموزان استفاده می کنند بی آنکه نیاز باشد آنها از لحاظ مکانی در کنار یکدیگر قرار گرفته باشند. (گراهام و جویان، ۲۰۰۸) می توان گفت که یادگیری تلفیقی برای رفع معایب هر دو شکل یادگیری از راه دور و الکترونیک و یادگیری چهره به چهره به وجود آمده است و می خواهد مزیت های هر دو شکل آموزشی را در هم ادغام کند.

تاریخچه : در زمان حال یادگیری تلفیقی جدیدترین رویکردی است که در نظام های آموزش و پرورش نفوذ داشته است.

می توانیم تحولات تکنولوژی را که از ابتدا تا به امروز اتفاق افتاده و به ظهور یادگیری تلفیقی منجر شده است به طور خلاصه بدین شرح بیان نماییم .

- ۱- یادگیری در کلاس های درس حضوری
- ۲- یادگیری مبتن بر رایانه (سالهای ۱۹۷۰ تا ۱۹۸۰)
- ۳- یادگیری مبتنی بر فیلم های آموزشی که از طریق امواج ماهواره ای منتقل می شد (سالهای ۱۹۸۰ تا ۱۹۹۰)
- ۴- یادگیری مبتنی بر سی دی های آموزشی (سالهای ۱۹۹۰ تا ۲۰۰۰)
- ۵- یادگیری مجازی یا یادگیری الکترونیک (از سالهای ۱۹۹۸ تا الان)
- ۶- یادگیری تلفیقی (از سال ۲۰۰۶ تا الان)

هدف هایی که طراحان آموزشی باید در زمینه طراحی یک آموزش تلفیقی موثر آنها را مورد توجه قرار دهند بدین قرارند :

- تنوع آموزشی
- کسب دانش
- تعامل اجتماعی
- عمل شخصی
- کارایی موثر
- سهولت مرور مطالب

یادگیری تلفیقی رویکردی است با محوریت قرار دادن روش شناسی یادگیری از سه شیوه آموزش (حضوری ، غیر حضوری و هم زمان) برای طراحی مدل های فراگیری مدد می گیرد و یادگیرندگان می توانند فعالیت ایی را متناسب با سرعت شخصی و سبک یادگیری خود انتخاب کنند و بر این اساس یادگیرندگان می توانند در تصمیم گیری، تفکر خلاق و تفکر انتقادی تواناتر شوند و در زمینه حل مشکلاتی که در یادگیری و زندگی واقعی با آنها مواجه می شوند به تحقیق و اکتشاف بپردازند.

طراحی و اجرای دوره های یادگیری تلفیقی

بوک و گراهام (۲۰۰۹) اصول اساسی مربوط به طراحی نظام های یادگیری تلفیقی را موارد زیر می دانند :

- اهمیت تعاملات زنده در یادگیری
- نقش انتخاب یادگیرنده و توجه به توانایی خود تنظیمی وی در جریان یادگیری
- ایجاد شرایط حمایتی مناسب برای اجرای یادگیری تلفیقی همچون توسعه توانایی معلمان جهت تدریس به صورت تلفیقی
- تعامل در چگونگی استفاده از نوآوری های جدید و موجود
- توجه به مسائل فرهنگی و سازگاری های فرهنگی
- برآورده نمودن نیاز تمامی یادگیرندگان با توجه به نحوه توزیع تکنولوژی اطلاعات و ارتباطات

مزیت های یادگیری تلفیقی

یادگیری تلفیقی مزایای هر دو شکل نظام آموزش حضوری و نظام آموزش از راه دور را در یکدیگر تلفیق می کند. در این شکل از یادگیری، یادگیرندگان علاوه بر آنکه از مزیت های یادگیری از راه دور مانند هزینه کمتر و دسترسی به آموزش در هر زمان و در هر مکان منتفع می گردند، می توانند از تعاملات دوسویه بین معلم و سایر دانش آموزان نیز برخوردار باشند. درباره مزیت دیگر یادگیری تلفیقی می توان گفت که این نوع یادگیری بیشتر می تواند با ترجیحات شخصی یادگیرنده در یادگیری منطبق گردد. یادگیرندگان غالباً ترجیح می دهند که از راه های مختلفی به یادگیری دست یابند.

نتیجه گیری :

یادگیری تلفیقی و الکترونیکی به عنوان یک سازوکار جدید بر استفاده متنوع و گسترده از روشهای یادگیری تاکید دارد. توجه در انتخاب و به کار گیری ابزار مناسب با موقعیت یادگیرنده، برای بالا بردن کیفیت یادگیری، از اصول اولیه یادگیری تلفیقی است. یادگیری تلفیقی، با به کار گیری ابزار های متنوع و تکنولوژی های پیشرفته سعی در بهبود کیفیت و توسعه کمی فعالیت های آموزشی دارد. یکی از مشکلات آموزشی ای که یادگیرندگان با آن روبرو هستند، یادگیری در سطوح پایین دانش شناختی است. روش آموزش تلفیقی و الکترونیکی با توجه به ویژگی ها و خصوصیات آن ها، در هر درسی کاربرد دارند اما اجرای مناسب به ابتکار و خلاقیت معلم بستگی دارد. در دروسی مثل تاریخ استفاده از روش تدری های نوین علاوه بر بهبود یادگیری باعث پیشرفت، ایجاد انگیزه، رضایت خاطر، پرورش شخصیت و رشد دانش آموزان و مهمتر از همه اینها در درس تاریخ باعث ایجاد هویت اجتماعی و همبستگی اجتماعی با سایر افراد کشور می شود که به سبب این همبستگی افراد یک کشور دارای احساسات مشترکی می شوند که سرمایه بسیار بزرگی برای دولتمردان می باشد تا کشور را در مسیر پیشرفت نگه دارند و از گزند و آسیب دشمنان دور نگه دارند.

منابع :

اسدی و غلامی، خلیل (۱۳۹۵). سنتز پژوهی بر الگوی اثر بخش تدریس در آموزش. دو فصلنامه مطالعات برنامه ریزی آموزشی، دوره پنجم، شماره نهم، بهار و تابستان ۹۵، صص ۱۴۴-۱۱۳.

اصلاحی، علیرضا، رفاعی، دیار و جعفری، سکینه (۱۳۹۷). روش های تدریس اثر بخش با تاکید بر فناوری های نوین. تهران انتشارات آوای نور.

رستگار، طاهره (۱۳۸۹). ارزشیابی در خدمت آموزش، رویکرد نو در سنجش و ... تهران، انتشارات موسسه فرهنگی منادی تربیت.

محمودی، فیروز و صادقی، افسانه (۱۳۹۷). فراتحلیل اثر بخشی روش های تدریس فعال بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان. فصلنامه مجله مطالعات آموزش و یادگیری، دوره دهم، شماره یکم، بهار و تابستان ۹۷، شماره پیاپی ۱/۷۴، صص ۷۴-۵۵.

نعمتی، شیدا و حسینی نیک، سلیمان، ۱۳۹۹، راهبردهای تدریس موثر در آموزش مطالعات اجتماعی، سومین همایش بین المللی روانشناسی، علوم تربیتی و مطالعات اجتماعی، همدان

- Boelens, R., De Wever, B., & Voet, M. (2017). Four key challenges to the design of blended learning: A systematic literature review. *Educational Research Review*, 22, 1-18
- Posey, L., & Pintz, C. (2017). Transitioning a bachelor of science in nursing program to blended learning: successes, challenges & outcomes. *Nurse Education in Practice*, 26, 126-133
- Siew-Eng, L., & Muuk, M. A. (2015). Blended learning in teaching secondary schools' English: A preparation for tertiary Science education in Malaysia. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 167, 293-300.
- Soler, R., Soler, J. R., & Araya, I. (2017). Diagnosis of educational needs for the implementation of blended courses based on the blended learning model: the case of the social sciences faculty of the national university of Costa Rica. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 237, 1316-1322.
- Spanjers, I. A., Könings, K. D., Leppink, J., Verstegen, D. M., de Jong, N., Czabanowska, K., & van Merriënboer, J. J. (2015). The promised land of blended learning: Quizzes as a moderator. *Journal of Educational Research Review*, 15, 59-74.
- Wandell, B. A. (2011). The neurobiological basis of seeing words. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1224(1), 63-80.